

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 25 kr., za četrť leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice hšt. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natísne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Kronska veljava.

Od dne 11. avgusta imamo že novi denar, to se pravi: denarja še sicer nimamo, ali postave, ki ga določujejo, so že v veljavi. Od tega dneva naprej lahko rečemo, če damo komu goldinar na roko: Tu ste dve zlati kroni! Ali če damo beraču krajcar, zahvali se nam on lahko: Hvala vam za dva beliča!

Z novim denarjem je torej sedaj že resnica, vsaj v računu in predno poteče leto, dobimo ga tudi v resnici in stari se mu ugane, vsaj nekaj starih peněz nam izgine po polnem izpred očíj. Za sedaj pa velja ves stari denar ravno toliko, kolikor doslej, če izvzamemo stare tolarje in dvajsetice (>evancigarice<). Le-te moramo prej ko prej zamenjati za goldinarje, petake itd. Ako človek ne stori tega in še ono srebro obdrži na dalje, potem ne dobi za-nj po novem letu ničesar in nihče ga ne vzame več, tudi ne v zameno. Mi torej našim bralcem svetujemo, da se tega srebra (tolarjev in starih dvajsetic) brž ko brž iznebijo. Pri tolarjih izgubijo že sedaj veliko, ako so tuji n. pr. bavarski; za stare dvajsetice pa še dobijo po 33 kr. in jih še pod to ceno ni treba dati iz roke.

Ali če je ta srebrni denar iz veljave, zato še ostali ni brez veljave. Dosedanje srebro: dva goldinarja, goldinar, $\frac{1}{4}$ goldinarja, potem (nove) dvajsetice, desetice in baker: 4, 1 in $\frac{1}{2}$ krajcarja — ta denar še velja ves tudi naprej, dokler se ne prekličé, da je iz veljave. Ker bode v tem oziru veliko zmot, zato prosimo naše bralce, da si to zapomnijo in se ne dajo nikomur, da jih v tem oziru ukani. Dosedanje (nove) dvajsetice, desetice in ves denar, kar ga je doslej v bakru, ta pride sicer v kratkem iz veljave, toda doslej še ni in on ne pride iz veljave, dokler visoka vlada tega ne izreče. To pa se izgodi očitno in v takem času, da ga more vsakdo še zameniti za novi denar. Ves ostali denar: zlati, srebrni in papirnati pa še ne pride tako hitro ob svojo

polno veljavo. Tudi to se poslej ne izgodi naglo ali v tako kratkem času, da bi si ga človek ne zamenil brez vse težave za nove denarje — za krone ali beliče. Če ga je toliko, da znese 10 ali pet kron, dobi za-nj zlato, sicer pa srebro, beliči pa bodo iz bron. Nekoliko časa še torej, kje do novega leta, ne dobimo novega denarja pred očí, računimo ali govorimo pa že lahko tako, kakor da ga imamo v rokah. Tako hoče visoka vlada in kolikor se dozdeva nam, je od nje to modro, kajti s tem se privadimo novemu denarju hitreje in ko ga dobimo v roke, nam bode nov le po obliki, ne pa po veljavi. Potem pa tudi cena ostane tako pri vseh rečéh stara, kajti plača se sedaj v starem denarji, če se tudi računi po novem; pozneje pa se računi in plača v vse novem denarji. Cena se po takem ne izpremeni lahko, ne na škodo kupcu.

Težko pa tudi ni računiti v novem denarji, kajti sedanji goldinar velja dve kroni, sedanji krajcar pa dva beliča in po tem ravna se tudi vsaka višja svota: 5 goldinarjev je 10 kron, 100 gold. pa je 200 kron in 50 krajcarjev je 1 krona. Če se torej človek tudi sicer težko privadi kaki novi reči, novemu denarju, sodimo da se vsakdo, tudi če že stoji visoko v letih, privadi brez večje težave.

Je-li bila potreba za to, da se vpelje novi denar, tega sedaj, ko je že v veljavi, ne vprašamo, pač pa želimo, da imamo z njim več sreče, kakor s starim. Le-ta je bil v veljavi od leta 1858 in ves ta čas nismo imeli sreče ne na bojišči, ne v domačem političnem življenji. Pač vemo, da denar ni bil kriv ne nesreče na bojišči leta 1859 in 1866, ne nesreče dvalizma 1867 in vednih prepírov, ali te nevolje smo v naši državi doživeli, dokler smo računali v srebru. Naravno je torej, da nam one pridejo na misel, ko se poslavlja od nas srebrna veljava in se oglašá zlata doba. Upamo, da nam zlata, kronska veljava prinese s časom v resnici zlato, torej srečno dobo!

Cerkvene zadeve.

Novi zvonovi v Lembahu.

Kaj boš rekel, dragi čitatelj, kdo zamore zdaj v teh žalostnih in revnih časih, in slabih letinah o veselji govoriti ali pisati! In še posebno kmet, ki teči do grla v dolgih in nima druga, kakor delo in trpljenje in na vse strani veliko plačila, brez konca in kraja. Jaz pa rečem: Je, predragi kristjan, je veselje tudi še na tem svetu, ali iskati in najti ga je treba. In tako veselje je obhajala poštena in daleč okoli znana Lembaska fara 12. tega rožnika, to je na praznik sv. Trojice, ko je dobila štiri lepe nove zvonove, katerih je bila potrebna, pa tudi vredna naša prelepa cerkev. Že dolgo smo želeli dobiti novo in boljše zvonjenje, kakor ga imajo že sosednje fare več let. Ali odkod dobiti toliko denarja, da bi se toliki stroški poravnali; ker vinogradi, nekdanja naša najboljša pomoč do denarja, nam že več let kljubujejo in od drugod ni dobiti denarja še za navadne potrebe. Ali kar Bog hoče in dobri ljudje, to se vse lahko zgodi. Tako se je posrečilo tudi našemu č. gosp. župniku najti takih dobrotnikov, kateri so v kratkem spravili toliko denarja skupaj, da se je zamoglo vse poravnati, ako je ravno bilo blizu 7000 fl. stroškov. Nekaj daroval je vsak pošteni faran, ki ima srce na pravem mestu.

A vse to bilo je le trohica proti svoti, katero je darovala dobrotljiva roka že daleč okoli znanega velikega dobrotnika in visoko spoštovanega g. Janeza Pahernika, posestnika in lesotržca v Vuhredu. On ima tudi v tukajšnji fari veliko posestev, posebno vinogradov, in menda med vsemi posestniki Pekerskih goric najbolj polne kleti same zlahtne vinske kapljice. Pa tudi mila gospa soproga je iz poštene Robičeve rodovine, katera je tudi daleč okoli znana.

Ona sta darovala celo 4600 fl., res lep dar, ki zasluži veliko hvalo tukaj, večno plačilo pa v nebesih.

Svečanost in sprejem zvonov vršila se je po sledečem redu. Ko se nam je binkoštni ponedeljek naznanilo, da bo de prihodnjo soboto sprejem novih zvonov, priskrbelo in opravilo se je vse, kar je le mogoče. Napravili smo dva slavoloka, postavili okinčana drevesa in vse drugo za to potrebno. Pred peto uro zvečer se je zbralo veliko število ljudstva, in okoli 100 ovenčanih deklet, in podali smo se v procesiji do križa na polji. Zdaj pripeljajo vozniki z navlaš za to pripravljenimi in lepo okinčanimi vozi jako lepo okinčane zvonove.

Ko se ustavijo, jih č. g. župnik primerno pozdravijo in nagovorijo: Kam se podate Vi, lepi zvonovi in poslanci božji? Odgovor: Mi smo pripravljeni in semkaj poslani za vašo cerkev, bodemo tamkaj v stolp potegnjeni, in tam opravljali bomo svojo službo.

Vabili bodemo kristjane k službi božji, klicali verne k molitvi, in opominjali grešnike k pokori. Naznanjali hudo uro in požar, mrtvini bomo peli slovo iz tega sveta, in srečni pot v večnost.

Tako vas pa sprejmemo mi za svoje ljube prijatelje, in bomo Boga prosili, da se izpolnijo Vaše in tudi naše želje. — Zdaj se opravi molitev in potem se začne pomikati cela procesija z zvonovi vred proti cerkvi: spredaj moški, zadaj ženske, v sredi pa ovenčana dekleta. Tudi požarna bramba iz Pekra in veterani s svojo zastavo so se pridružili. Tako korakajo naprej med godbo in močno strelbo, vse se ozira z veseljem na lepi kinč na vozih, še celo lepi in vrli konjički gosp. Pahernika in Robiča so veseli in nekako prevzeti, kakor da bi res vedeli, da tako imenitno blago peljajo. Ko dospajo do cerkve, postavijo zvone na odločeno mesto, ljudstvo sepa poda v cerkvo; tam se opravijo večer-

nice, in potem se poda vsak na svoj dom, da bi bil lepi red in mir po noči. In res vse je bilo tiho in mirno, le po hribih so goreli kresi in pokali možnarji. Na Lazničkem vrhu je kres gorel, in možnarji so pokali na čast gospodu Paherniku in njegovim, ki so tam blizo počivali. V nedeljo jutro zgodaj zagromijo možnarji, godci zagodejo juternico in vse je od veselja hitro na nogah. Ljudstva zbralo se je ogromno število skupaj, domačih in tujih, ob šestih bila je sv. maša za farane po sv. maši se zahvalijo č. g. župnik najprej Bogu za lepo vreme, ker vse dni poprej je deževalo a ta dan je bil, kakor nalašč za to vstvarjen, lep in prijeten, da je bilo veselje še večje. Potem zahvalijo vse, kateri so kaj pomagali k temu. Posebno pa se zahvalijo gospodu Paherniku za njegovo veliko pomoč, katero je storil gotovo iz pravega krščanskega namena in prave pobožnosti.

Č. g. župnik mu tudi obljubijo: dokler bodo slišali Lembaske zvonove zvoniti, se bodo pri vsaki molitvi in sv. maši tudi njega spominjali in prosili Boga, da bi mu tudi enkrat nebeški zvon zapel večno plačilo v nebesih. Ob pol deveti uri se je začelo blagoslovljenje zvonov; blagoslovili so jih protonotar msg. lg. Orožen, potem se je zapela pesem novih zvonov in je bila pridiga, pri kateri so nam naš priljubljeni vlč. g. kanonik Herg prav po domače in razumljivo razložili pomen in začetek zvonov. Sv. mašo služili so več. g. dekan Rožane. Gosp. Denzl je pa ta čas dobro porabil ter je zvone v zvonik spravil in jih priredil, da se je zamoglo k večernicam vabiti in vkup zvoniti. Jako razveselilo se je ljudstvo, ko je zaslišalo mili glas novih zvonov, posebno ko so prišli izurjeni Rušanci in so nam parkrat lepo zatrijančkali, hvala tudi njim za to!

Zvone vlil in vse delo k temu vodil je gospod Denzl v Mariboru. Tehtajo vsi štirje 70 starih centov. Zato mu bodi tukaj hvala izrečena. Lepa hvala tedaj č. g. župniku, ki so imeli toliko skrbij in potov in so po vseh opovirah vendar vse srečno dognali. Največjo hvalo pa, kakor se tudi spodobi, izrekam v imenu vseh občinskih zastopov cele Lembaske fare, ljubljenu g. Paherniku in obljubimo, da mu bodemo hvaležni do smrti za prelepi dar, katerega mu tudi dobrotljivi Bog naj tukaj in enkrat v nebesih obilno povrne!

Jožef Režman.

V spomin vlč. g. Martina Sevnika, župnika Šent-Peterskega.

I.

Dne 8. avgusta se je sklenil grob nad zemeljskimi ostanki vrlega moža, ki zasluži, da spregovorimo o njem tudi v »Slov. Gospodarju«, kateremu je bil tako rekoč za botra. Ko smo namreč premišljali, kako bi za verno slovensko ljudstvo osnovali list, ki bi mu podajal zdravo dušno hrano, in nam je denarjev zelo pomanjkovalo, so položili rajni vlč. gospod — petdesetak na mizo in so rekli: »Toliko za zdaj!« Ravno tako so storili tudi njihov srčni prijatelj, preč. g. Janez Bosina, dekan Kozjanski. Hvaležnost je Bogu ljuba in vsem poštenim ljudem draga; za to se zahvaljujemo vrlima gospodoma še enkrat sedaj po dva in dvajstih letih s krščansko zahvalnico: »Bog plati!«

Vlč. g. Martin Sevnik so se rodili v Pišecah dne 13. maja 1813. leta. Že v domači šoli so se odlikovali po svoji živahnosti in bistroumnosti. Za to so jih poslali v latinske šole Mariborske, da bi se za mašnika izsolali. V našem mestu so stanovali v Štamičevem mlinu v koroškem predmestju; posestvo je prišlo pozneje v roke preč. kapitola lavantinskega. Ker slovenski deček nemščine ni dobro zmagoval, so mu skrbni oče naro-

čili pomočnika, nemškega gimnazijca Krausz-a, ki je bil silno bistrega uma, vedno vedrega lica in pa srca pobožnega. Od njega so se navzeli pristržne pobožnosti ne samo naš Sevnik, ampak tudi njihovi prijatelji in tovarši, Franc Kežman, poznejši stolni dekan, Franc Zorčič, ki so umrli kot stolni prošt, in pa rajni Janez Kunaj, župnik Čadramski, ki po svoji ljubeznjivosti in gostoljubnosti še sedaj slovijo za Sotljo in Dravinjo. Za mašnika so bili Sevnik posvečeni dne 31. julija 1836. Prvo kaplansko službo so jim mil. škof odkazali v Šmariji. Pet dnij so se učili, eden dan v tednu so pa porabljali za obiskovanje svojih duhovskih sosedov, da so se ž njimi razveseljevali in pa o zadevah svojega stanu prijateljsko pogovarjali. Kedar je prišla nedelja, dan Gospodov, tedaj so pridno spovedovali, dokler niso pričeli božje besede oznanjevati. Sevnika je vse rado poslušalo, kajti bili so vsi polni duhovske gorečnosti; bili so učeni pa tudi poljudni in priljudni. Bilo jih je pa tudi veselje gledati, ker so bili ravni, kakor sveča, živi, kakor iskra in pa sokolovega pogleda. Neko posebno junaštvo pa je oznanjeval njihov orlovski nos, pa krepka njihova hoja. Njihova postava je bila vojaška, bistra glava učnjaška, živo srce pa je gorelo za vero, dom, cesarja.

Gospodarske stvari.

Detelja in nje pridelovanje.

Malo je rastlin, ki bi bile tako važne za kmetovalca, kakor je detelja. V večih krajih je malo travnikov ali vsaj dobrih ni veliko in v teh kmet ne more imeti dosti in lepe živine, ako si ne pomaga z deteljo. Kdo pa ne zna, da brez živine kmetu ni obstati, kamo-li, da si vzboljša svoje stanje! Iz živine še dobi najbrž groš vkup, pri drugih njegovih pridelkih pa je po navadi malo denarja, vsaj toliko ga ni, da kaj zaleže.

Ali tudi gnoja ni, ako ni živine, ali se tej ne streže dovolje. Sicer se ponuja kmetom tudi umeten gnoj, toda izmed naših bralcev težko, če ga kateri mara, potem pa umeten gnoj ne nadomesti nikoli gnoja iz hleva. Vsled tega tacim kmetom in sploh kmetovalcem je treba sejati detelje in te tem več, čem manj imajo dobrih travnikov. Detelja jemlje redilne snovi iz spodnjih plastij zemlje. Vsled tega raste za njo dobro skorej vsako silje, ne da je treba gnojiti mu njivo, predno se vseje va-njo.

Zatem pa tudi ni mnogo truda z deteljo. Več let raste na isti njivi, ne da imamo z njo kakega dela razven košnje. S tem pa ne rečemo, da je vse eno, kako ravnamo z deteljo. Njiva, na katero se seje detelja, mora imeti dobro, močno prst in ne sme rasti po njej plevel. Umeje se, da se zemlja mora dobro preorati in prevlačiti. Ako se to ne izgodi, ne naredi detelja dovolje globokih korenin in suša ali tudi moča jo vkonča ali vsaj izredi. Če je preveč plevela, pa jako vdušuje deteljo. Kje se naj vseje? Odgovor: Ne pregosto na eni in isti njivi. Uzrok tiči najbolj v tem, da detelja potem ne najde v prsti onih redilnih snovij, katerih ji je treba za rast. Za ozimino ali rastlino, katera se okopava, stori detelja nekam najbolje. Med jaro žito se vseje detelja lahko, ne pa med tako, ki rado poleže.

Ker mora biti deteljišče človeku pri rokah, t. j. ne predaleč od doma, zato pride človek večkrat v skušnjavo, da vseje deteljo na eno in isto njivo. Če je štiri ali pet let preteklo, odkar je rastla ondi detelja, ne škoduje ji, če se vseje, sicer pa ne bode kaj prida iz nje. Na slabih, peščenih tléh ne raste detelja, pa tudi na tacih ne, v katerih zastaja voda. Močvirje torej ni za

deteljišče. In še eno je, na kar opozorimo naše bralce: na vrhah, koder veter brije in po zimi sneg odnese zemljo, ondi naj nihče ne seje detelje.

Plesnjiva klet.

Večkrat se naredi po kleti plesen in v njej je potlej čuden, recimo: zopern vonj in kar se hrani v taki kleti, to se rado spridi. Da se uniči plesen, nasvetuje se v »Novicah« ta-le zmes: Naj se raztopijo trije deli žveplo-kislega apna v 20 delih vode in s to raztoplino se pomočijo stene, potem pa se, kakor navadno, pobelijo z apnom. Plesen zgine in ne prikaže se več iz lahka.

Premiranje konj.

Letos se vrši premiranje konj te-le dni: dne 1. septembra v Lipnici; dne 7. septembra v Ljutomeru; dne 9. v Račah; dne 10. v Žavci in dne 17. v Radgoni

Sejmovi. Dne 20. avgusta pri Sv. Juriji na Pesnici. Dne 22. avgusta na Pilštanji in pri M. Devici v Puščavi.

Dopisi.

Iz Šmarija pri Jelšah. (Voličastni pogreb.) Na god sv. Marjete izročili smo v hladno krilo matere zemlje preč. kanonika in dekana Šmarijskega g. Martina Ivanca, ki so se po devetmesečni bolezni, katero so z mučeniško srčnostjo okrepani s svetotajstvi za umirajoče prenašali, mirno preselili v kraj večnega pokoja. Šmarijska fara gotovo še ni bila priča tako sijajnega sprevoda, kakoršnega so imeli nje nepozabljivi dekan. V večih, kakor petdesetih glasovih donel je tužni »miserere«, ko se je dolga procesija, kojo so vodili premil. opat Celjski, pomikala iz farovža v cerkev. Le-ta bila je prenatlačena z vernimi, saj so pa ranjki tudi bili vrl. duhovni pastir, vnet za dušno in telesno blaginjo svojih ovčic. Ne da bi povdarjal njihove gorečnosti v cerkvi, gorečnosti, ki je bila daleč okoli znana, dovoljujem si le omeniti, kako usmiljenega srca so bili vzlasti do farnih ubogih. Domačim pa tudi tujim revčkom bila je njih hiša vedno odprta: brez darú, brez tolažilne besede niso odpustili nikoga. Posebno pa so jim bili pri sreci revni boleniki. Kolikokrat prigovarjali so svojim duhovnim pomočnikom, ko so se ti v revno hišo na spoved odpravljali: »Ako najdete revščino, le pomagajte, kolikor mogoče; bom že jaz, bo pa tudi dobrotljiv Bog povrnil!« Ni čuda torej, ako se je sedaj vse gnjetlo h krsti, kakor da bi še vsak hotel enkrat biti prav blizu svojega dobrega dušnega pastirja. Kljubu tej ogromni množici bil je najlepši red v cerkvi in na pokopališči, za kar gre vsa hvala modremu ravnanju za vse skrbnega g. provizorja in umnemu vodstvu vrlega vodje požarne brambe. Po cerkvenih opravilih za ranje, koja so vodili Rogoški g. dekan, stopili so na leco pokojnega najboljši prijatelj in zadnji še živeč šolski tovariš, premil. gosp. prelat Fr. Kosar. V mirni ter ganljivi besedi tolažili so zapuščene farane ter pri njih tudi za-se tolažbe iskaje, razlagali besede sv. pisma: »Boljše je iti v hišo žalovanja, kakor v hišo veselja«. (Pridig. 7, 3). Bilo je že precej čez poldne, ko se je po dokončani mrtvaški sv. maši, koja so služili preč. g. dekan M. Stoklas, dolga vrsta začela pomikati proti pokopališču, da med počivajoče ovčice položijo trudnega pastirja. In zadnje slovo zadoni iz krepkih prs veleznanih Šmarijskih pevcev; ljudje pa, vračajoč se domov, govorili so žalostno med seboj: »Tako dobrega gospoda ne pozabimo nikdar, pa

tudi težko boljšega dobodemo«. Poslovivšemu se od tebe, mili prijatelj, velikodušni dobrotnik in neutrudljiv dušni pastir, so mi še dolgo v ušesih donele mile besede iz krasne nagrobnice:

„Truplo mirno naj počiva,
Duša pa naj raj uživa,
Dokler skupaj vstanemo,
Se na desni združimo“.

Iz Škofje vasi pri Vojniku. Naša podružnica sv. Cirila in Metoda je imela v nedeljo svoj letni zbor pri Lončarju v Škofji vasi. Cesarski, kakor tudi slovenski prapor pričal je mimovozečim o slovenski slovesnosti. Ljudij je bilo precej in hvalno je omeniti Škofjevaški občinski odbor s svojim vrlim narodnim županom g. M. Bikovšekom in tajnikom g. Škofljekom, kateri so se vsi vdeležili zbora. Pozdravil je goste in ude predsednik g. Fr. Lekše ter tudi omenil, kakšen namen ima šola. Sole niso za to, da bi se slovenski otroci ponemčevali, marveč šole so za to, da se otroku bistri um in požlahtnjuje srce. To je pa le mogoče v versko narodni šoli. In tako šolo moramo zahtevati mi kot kristjani katoličani in kot Slovenci Avstrijani. Tiste stare nemčurske »lajne«: če nemškega ne znaš, ne moreš po svetu, so prazne in še le pri tepcih kaj veljajo. Zaveden Slovenec se koj takemu nasmeje in nemčursko godljo pusti. Vzgléd vsem nam bodita zaščitnika naše družbe, sv. Ciril in Metod. Sv. veri nepremakljivo zvesti ostanimo, po njej ravnajmo in se v narodnem milem slovenskem jeziku poučujmo. Na to je spregovoril g. dr. Hrašovec v znani, izvrstno vbrani besedi. Vse je bilo le eno oko in eno uho, tako zvesto so vrlega govornika ljudje poslušali. Pripovedoval je, kako je vsakemu narodu, vsakemu človeku vrozen, vstvarjen od Boga stvarnika čut narodnega ponosa. Odtod prihaja, da mi iste govornice in krvi ljudi bolj ljubimo, kakor druge, kateri našega jezika ne govorijo. In kako se vsakemu zavednemu bodi-si Francozu, Lahu ali Nemcu ali Slovenceu prsi širijo, kedar pride iz ptujne v naročaj svojih starišev, kjer mu zopet milo, kakor zvonov mili glas, doné domači materini glasovi. In kakor pravimo, kosmato vest ima vsak tisti, ki zataji ta čut, kateri se ponemčuri. Prezira in zaničevanja je vreden, bodi-si Slovenec ali Nемец, kateri svoj jezik zataji in govornico svoje matere sramoti. Češki narod je pokazal, kaj more, kaj je kos narod, kateri upiha iskro narodnosti v sreih svojih rojakov. Mi Slovenci imamo lep jezik, sicer po časi napredujemo, kar so krive naše šole. Da bi se Slovenci šolali tudi po latinskih in višjih solah slovenski, kmalu bi došli, da celó prekosal bi svoje sosede itd. Zatem zapeli so vrli Celjski pevci: »Lepa naša domovina«. Hvala vrlim Celjskim mladim pevceem, katerih ne vstraši ne trud in se njim ne mili žep, kjer gre za narodno reč; kar že »stari« opuščajo, »mladi« nameščajo. Volilo se je načelnštvo, katero je razen dveh ostalo isto, kakor lani, namreč č. g. Fr. Lekše, Jož. Tom. Vrečar, Fr. Vratarič, Mih. Bikovšek, Jož. Ofentavšek, Jož. Kampilšek. Predno smo se razstali, spregovoril še je navduševalno besedo g. dr. Rozina in pevci so zapeli cesarsko pesem. Vsak se je z najboljšimi spomini vrnil domov, prepričan, da je storil svojo dolžnost položivši cirilo-metodijski dar na oltar domovine!

Iz Murskega polja. (Marsikaj.) Z dnevom 20. julija se je po Murskem polji končala žetev. Z žetvijo bode nekateri kmetovalec popolnoma zadovoljen, drugi pa ne, ker je letošnja letina že taka, da rado dežuje in so imeli posestniki v slabših, peščenatih in prodnatih zemljah lepše pridelke, kakor na močnih, ker večkratno deževanje je storilo bujno rast po dobrih zemljah in je vsled tega poleglo žito in pšenica po njivah in zavoljo tega je slabo žrnje. Pšenica je tudi trpela od smoda, to je, da je »bujta« in od takih je tudi pričakovati slabe mlatitve. Tudi sv. Jakob je še našel dosti snopja na

polju, ker je vsled deževanja se žetev jako zakasnila. Narodna prislovica veli: Ako je na Jakobovo snopje na njivi, še Jakob zrnja vrže v »križ«, pa letos se to brz ni zgodilo. Navadno je, da je do sv. Jakoba vse snopje v parmah, letos pa še je bilo skoraj vse na polju. Tudi Hajdinska setva se je pri nekaterih zakasnila, ker nimajo dovolj delavnih močij ob lepem vremenu. Spomladni sadeži so vsi prav lepi in ako nas Bog nesreče obvaruje, bode v jeseni obilno pridelka. Jabelk ni nič, če se ravno tu pa tam katera vidi, enako je z gruškami in slivami. Po goricah, v katerih se dobro dela in škropi več let, kaže se precej in je lepo grozdje in to je napolnilo ljudi, da se je letos zvečinoma vse poškopilo, ali v drugič se bodo nekateri zakasnil, kajli smod je že, a škropilo je se v drugič malo. Posebno letos se dosti poprej razvija peronospora, ker rado dežuje. Jabelčnice so že lani nekateri posestniki pridelali dosti in zdaj je pri kmetih na debelo liter po 10 kr., po krémah pa 12, 14 in 16 kr. liter. Sadjereja je pač lepa stroka v kmetijstvu. Vino je po krémah 40, 50 in više liter, pri kmetih pa 24 do do 34 kr. liter. Cena pri govedi je dobra in zmirom se poprašuje po nji. Pšenica velja 8 gld., hajdina 7 gld. 100 kil. Sena se je letos pridelalo dosti. Če še pripomnim, da je Mursko polje narodno prebujeno, kaže to, da si prebivalci v raznih društvih na narodni podlagi roke podajajo za složno delovanje.

Kmet.

Od Sv. Marka nižje Ptuja. (Primicija.) Dne 7. t. m. obhajala je Markovska župnija po šestih letih zopet enkrat najlepši praznik katoliške cerkve: njen rojak, č. g. Alojzij Cizerlj stopil je ta dan prvokrat k altarju Gospodovemu, da daruje Večnemu novo sv. mašo. Velika množica zbranega ljudstva pričala je, da še krepko veje med slovenskim narodom živi katoliški duh, ki se ravno ob takih prilikah najlepše pokaže. Počastilo je svojega novega duhovnega brata tudi več č. g. duhovnikov, pred vsem mil. gospod M. Modrinjak, velezaslužni prošt Ptujski, ki so po cerkveni pesmi, »Veni sancte spiritus« v ganljivih, res v srce segajočih besedah, razložili zbranim pobožnim pomen nove sv. maše. Celi govor, posebno zadnje besede, zbudile so gotovo v sreih zbranega ljudstva vročo željo, da bi nam ljubi Bog ohrani! še mnogo let milostljivega, za vse dobro tako vnetega blagega gospoda pridigarja. Tisočera hvala njim bodi, da so kljubu slabega zdravja se potrudili k nam ter naš s tako prisrčnimi besedami navduševali za naš in našega bližnjega dušni blagor! Vse druge svečanosti ne bodemo natančneje opisali, saj je dovolj znano kako veličastno se obhaja na Slovenskem praznik nove sv. maše; pač pa ne smemo zamolčati skrbi, ki so jo imele Markovske deklice, posebno one iz Prvence, rojstne vasi primicijantove, da so spodobno okrasile cerkev; bodi njim prisrčna hvala za ves njih trud! Zahvaliti, iz sreca zahvaliti moramo se tudi preč. g. domačemu župniku, ki so razven drugega truda blagohotno prevzeli skrb za primerno pogosti tev odličnih gostov. Slava Markovskim in drugim gg. učiteljem, ki so nam v zvezi vrlih pevk krajšali čas na gostiji; posebna zahvala pa gospodu nadučitelju Janezu Možina, ki je nekđaj polagal prve nauke v sree č. g. novomašnika. Slava vrlim Prvenčanom, ki so na domu primicijantovem postavili visoko majevo drevo ter pripravili primeren prostor za gostijo. Slava celi Markovski župniji, ki si je s tem dnevom vpletla novo cvetljico v svoj venec za cerkev in mili dom slovenski zaslužnih mož; Bog daj, da bi kmalu zopet napačil enak dan, kakoršni je bil za nas vse nepozabljivi dan 7. avgusta!

Izpred Ljutomera. (Društveno.) Za občino Cven, kamor spadajo vasi Cven, Mota, Krapje, se je ustanovilo, »prostovoljno ognjegasno društvo«. Višja

oblastva so pravila, se ve, da slovenska odobrila in društvo je začelo vaje pred malim časom. Prvi dar, katerega je društvo prejelo na svoj žrtvenik, je od ljutomerske posojilnice 225 gl., drugi gosp. Ivana Vaupotiča, gostilničarja v Ljutomeru, 10 gl. in tretji Franca Sršena, trgovca v Ljutomeru 10 gl. S tem društvom se je storila jako dobrodelna naprava za narodno stvar in bratsko pomoč v slučajih nesreče. Kmeti v omenjenih vaséh so pač pokazali moč narodne prebuje. K društvu je pristopilo okoli 40 mož. Kadar kaj več poizvem, Vam poročam.

Iz Sv. Bolfanka na Kogu. (Peronospora, požrtvovalnost.) Peronospora hoče na vsak način trtni ušici naprej uiti ter ji, kolikor, toliko nje »postoj« skrajšati, ker hoče trto vže poprej ugonobiti, kakor trtna ušica vzame naše vinograde v popolno last. Do letos se tukaj niso vsi verjeli, da škropljenje mnogo koristi, kajti kdor je škropil vsaj vže 1888. leta, ima prav lep vinograd, čvrst, zelen, tudi trta je vsako leto dorasla, dočim neškropljenih ni; tudi škropljenje poplačalo se je posestniku deseterno in še bolje. Da bi pa vsi se o koristih škropljenja prepričali, odločil se je, sicer trd mož, vendar da dokaže korist škropljenja in obdelovanja vinogradov, gospod Blaž Štibere za to leto, da ni nič kopal, ne škropil, ne vezal itd., da vsaj dokaže in da pridejo ljudje enkrat do prepričanja, kako koristno da je vinograde obdelovati, posebno pa škropiti. Toraj kdor pravi, da škropljenje nič ne koristi, ali celo škoduje, naj se potruži pogledati gorico g. Štibere, katera je za to prepričanje slehernemu na ogled, in precej bode prepričan o koristih obdelovanja, oziroma škropljenja gorice, posebno sedaj, ko nam hočejo vsakovrstne uime vinograde ugonobiti. A. M.

Od Sv. Ane v Slov. goricah. (Praznovanje). Jeden najveselejših dnevov v letu je za vsako faro gotovo dan obhajanja farnega patrona; takrat napravljajo ljudje k dotični cerkvi več ali manj procesije. Ganljivi prizori, ki se romarjem pred oči stavijo, so nepopisljivi; posebno, ako v poštev v zamemo romarske božje poti. No, med take lahko štejemo našo cerkev sv. Ane na prijaznem hribu v ljubih Slov. goricah, in gleda bela, kakor golob daleč okolo in vabi slovenske matere k sebi. Naša cerkev se sicer ne šteje med velike, vendar se radi snage prikupi vsakemu, kdor jo obiše. Sem toraj radi prihajajo na god sv. Ane od daleč ljudje, da počastijo mater božje Matere. Tudi letos jo je počastilo troje far s procesijami. Veli Petrovčani na spodnji Šavnici, vneti za čast božjo, so imeli celo belo oblečena in ovenčana dekleta s seboj, ki so svečami prisvetila. Posebna hvala jim tudi za lepo petje. Omenim naj vrlih dijakov Mariborskih, sinov kmetov iz vinorodnih Slov. gorice; oni so pri asistiranju sv. maši tukaj prvokrat peli Zanglovo latinsko sv. mašo; a pri prvi božji službi so pevali slovenski, s tem so vse vernike kar očarali. Pri tem ima organist g. Poš zaslug. G. dijakom pa kličemo: Bog plati, in hrabro naprej, da se spet vidimo. Pretegov in nemirôv ni bilo pri Sv. Ani. Oh kakó veselo je bilo v tem miru pri službi božji! Vrli fantje Anovski, lepa Vam hvala, ki ste tako vstrajali in se lepo obnašali. To Vam je v čast in hvalo! — — k —

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Avstrijsko. Notranja politika še stoji vedno na tistem kraju, kjer smo jo v zadnjem našem listu našli.

Na mesto barona Pražaka še ni drugega ministra in če ga ne dobimo, potem je jasno, da je grof Taaffe krenil popolnem na levo in slovanskim poslancem in tudi nemškim konservativcem kaže še samo iti v opozicijo t. j. da ne podpirajo več vlade, ampak jej skušajo izpodbiti ministerske stole ter spraviti svoje može na-nje. Ali bode zadnje kedaj mogoče? — Na katoliškem shodu v Linzu se je med drugim sklenilo, da se izvoli poseben odbor za to, da dela na vzboljšanje katoliških listov. V njem so iz večine glavni uredniki dosedanjih nemških konservativnih listov. Misel je dobra, naj bode tudi delovanje tega odbora dobri stvari na korist.

Štajarsko. V nedeljo so imeli e. kr. notarji iz Notranje Avstrije v Ljubnu zborovanje. Sklepi tega zboru ne segajo v politiko, vendar pa nekaterim gospodom ni dovolji, da se »kruši« postava o legaliziranju t. j. da pri manjših zneskih ni treba, predno se zapišejo v zemljiške knjige, legalizirati jih pred kakim e. kr. notarjem. No nekaj denarja s tem že izostane gg. notarjem, zato pa ostane v žepu kmetovalcev, ako ga sploh še imajo kaj v njem. — Nemški kmetje se poslužujejo radi postave, vsled katere otroci hodijo le po zimi v šolo, če so šest let redno že hodili va-njo.

Koroško. Nemški liberalci se ne morejo zjediniti, koga da naj volijo v deželni zbor na mesto »očeta« Laxa. Župan Lackner in posestnik Tscharre se ponujata volilcem, »oče« Lax pa ima, kakor želi »bauernbund«, odločiti, kateri izmed njiju da se naj izvoli. To soboto se vrši volitev. Slov. volilni možje se je ne vdeležijo, nemških konservativnih pa ni, »bauernbundarji« volijo torej sami, kogar si čeje. — V četrtek je bila v krški dolini huda nevihta in je naredila kmetom veliko škode.

Kranjsko. Odbor »katol. shoda« v Ljubljani že objavlja resolucije, ki jih predloži na shodu v odobrenje. S tem odpravi, kakor se nadejano, najlažje ugovore, katere imajo »slov. radikaleci« zoper katol. shod. Ako pa se to ne izgodi, tedaj pa pač radikalcem v resnici mrzi do vsega, kar je katoliško in vera—vsaj pri njih—ni več v nevarnosti, ker je ni v njih sreči. Katol. shoda pa je potem še le pravtrea.

Primorsko. Pri liberalcih, nemških in laških, je huda nevolja, zakaj? Deželni glavar v Gorici, grof Coronini je velel, naj se njegova hčerka, grofica Karmen uči slovenski. To je neznanski greh v očeh pritlikovcev-liberalcev.

Tržaško. V Trstu so te dni laški iredentovci raznašali laško pesem: »Netite ogenj!« V njej se grdo sramoti naša država in v nebesa kuje se »zlata Italija«. Pet laških paglavcev so zaprli ter jim pesmi odvzeli; ne zna se, ali že imajo v pesti tudi tiste, ki so dali pesem v natis. Najti, sodimo, bi jih že bilo mogoče.

Hrvaško. V mestnem zastopu v Zagrebu ima vladna, torej madjarska stranka večino, toda ne vprašaj, kako je vlada do nje prišla! Za vlado je 23, proti njej pa 14 glasov. Ubogi Hrvatje, sami si kujejo madjarske verige, da jih dobijo kedaj njih otroci na roke.

Ogersko. Madjari si svojijo hrv. mesto Reka, ki leži na bregu Adrijanskega morja, ali če tudi do njega nimajo pravice, vendar se pokaže neki na novem denarju, v grbu, da je Reka madjarsko mesto. To pa je zoper postavo, vendar kaj vpraša Madjar za postavo, saj se izgodi njemu povsod volja!

Vunanje države.

Rim. Na prošnjo prevz. knezoškofa dr. Missia so sv. oče Leon XIII. podelili katol. shodu v Ljubljani apostolski blagoslov ter so ob enem svoje veselje izrekli nad tem, da dela tudi slov. ljudstvo za prospeh katol. cerkve.

Italijansko. Katoliški volilci se sicer ne vdeležujejo občinskih volitev, ker se je liberalizem pri vladi na vrhu in obč. zastopi so več ali manj v službi vlade. V Napolji pa so letos vendar šli katol. volilci na volišče, in glejte, zmagali so jako sijajno; njih moške so dobili nad 2000 glasov več, kakor pristaši vlade.

Francosko. Republikancem je jako vzrasel greben, odkar so se za nje srečno izvršile volitve v generalne zastope. Na konservativce ni jim, kakor misli njih večina, več gledati; njim so le-ti že »mrtyi možje«. V resnici je tudi vsa podoba za to. — Pri vojaški računski upravi v Parizu so prišli večji goljufiji na sled, več uradnikov so vsled tega pozaprlj.

Angleško. Lord Salisbury in njegov ministerstvo je odstopilo in sedaj je na lordu Gladstone, da sestavi novo ministerstvo. Gladstone je že poročal kraljici o svojih namenih, vendar pa še ministerstva doslej ni sestavil.

Nemško. Razstave v Berlinu ne bode leta 1900, ker se bojé, da bi ne bila tolika, kakor bode prihodnje leto v Chicagu ali isto leto v Parizu. — Liberalni listi na vse pretege hvalijo kneza Bismarcka ter grajajo sedanjo vlado, toda na srečo se nemški cesar ne zmeni veliko za liberalcev počenjanje.

Rusko. Vlada tirja od tistih, ki so dobili lani posojilo iz drž. kase, ta denar že letos, vendar se sprejema mesto denarja tudi žito. — Minister za vunanje stvari, pl. Giers gre v neko kopališče na Francoskem, to Nemcem ni povolji ter se bojijo, da se sklene v tem času še kaka ožja zveza med francosko in rusko državo.

Bolgarsko. Minister Stambulov se je podal v Carigrad ter ga je ondi sultan slovesno vsprejel. To je bôdlo ruskemu poslaniku jako v oči, vendar na tem ni nič napake, kajti Bolgarija še je zmerom v neki oblasti sultana in Stambulov je torej sultanov podanik, ne pa le minister bolgarski.

Srbsko. V Belemgradu so vsi ministri odstopili in imata torej »vladar« Ristić ter »vladar« Belimarković vso oblast v rokah. Uzrok tega slovesa ni znan, vsaj ne na tanko; najbrž se ne more ministerstvo zjediniti, kdo da naj postane tretji »vladar«. Ti vladarji so vsi skup za jeroba mladoletnemu kralju Aleksandru.

Tursko. Sultan noče pripoznati sedanjega kneza bolgarskega, dokler ga ne pripoznajo druge države. S tem pa je rečeno, da ga brž ne pripozna nikoli. — Umrl je Sulejman-paša, znan iz vojske v Bosni.

Afrika. V Maroku je vendar-le vojska sultanova posekala ustajnike, ali s tem še ni konec ustaje, kajti ustajniki se zopet zbirajo in Bog zna, kedaj še pride nesrečna ustaja do konca.

Amerika. V republiki Vezeruela pa so ustajniki srečniši ter so vzeli vladinim vojakom veliko trdnjavo Ciudad-Bolivar. To so pa dosegli z zvijačo, ker so pobegnili na videz, potem pa so z vso silo vdarili na vladine vojake.

Za poduk in kratek čas.

Monsignore Ignacij Orožen.

Na velike maše dan je bila v stolni cerkvi v Mariboru velika maša, kakor še je menda tega dne v njej ni bilo — zlata sv. maša. Njo so služili mil. g. Ignacij Orožen, apost. protonotarij in stolni dekan v Mariboru. Cerkev je bila v svojem največjem lesku pa tudi polna ljudij, kakor sicer redko.

Dne 4. avgusta pa je bila že naša častita duhovščina — na dan posvečenja v mašnika — pri njih ter

so jim častitali v nje imenu mil. g. France Kosar, prelat apost. in korar stolne cerkve v Mariboru. Naj nam prečastiti gospod dovolijo, da objavimo njih besede, kajti iz njih se lahko učijo naši bralci, koliko da ima cela naša škofija uzroka veseliti se te zlate sv. maše, mi pa ne pridemo v nevarnost, da ga ne opišemo dovolje. Njih besede pa so bile blizu te-le:

Ne gledé na najine osebne prijateljske razmere, ki so tako stare, kakor staro je najino znanje, tedaj že nad 40 let — ne gledé, pravim, na te osebne in nikdar kaljene prijateljske razmere med nama, štejem si danes v posebno čast in veselje, da mi je izročena naloga, Vam, prečastiti apostolski protonotar in stolni dekan in prijatelj moj, v imenu stolnega kapitola in vsega duhovništva Lavantinske vladikovine danes slovesno čestitati k 50. obletnici Vašega mašniškega posvečenja.

Razmišljevaajočemu, v katero dostojno obliko bi zamogel poviti to našo čestitko, stopi mi pred oči izrek sv. apostola Pavla do ljubljenca svojega, škofa Timoteja, v katerem mu nekako vodilo daje za njegovo vladikovanje, pisoč: »Qui bene praesunt presbyteri, duplici honore digni habeantur, maxime qui laborant in verbo et doctrina«, (I. Tim. 5, 17), le da, kakor se mi dozdeva, zastran našega prečastitega zlatomašnika danes o posebni milosti božji reči zamoremo: Triplici honore digni habeantur.

Qui laborant in verbo. Vsi katoliški mašniki smo po svojem poklicu služabniki besede: Euntes docete (Mat. 28, 19). Ali navadno nas drugih beseda za vselej promine, kedar naše truplo zagrnejo z zemljo; Vi pa, prečastni apostolski protonotar in stolni dekan, ste svojo besedo zapisali, in zato Vaša beseda ostane in se bode tako dolgo naprej glasila v vekih bodočih, dokler bode med človeštvom čut in zanimanje za prelepo vednost zgodovine. In Vi ste svojo besedo zapisali še posebej v čast in proslavo Lavantinske vladikovine, ter si prav po tem zaslužili nje in njenega duhovništva iskreno zahvalo. Še več; Vaše uzorno, da-si trudapolno delovanje s peresom je postalo uzor še za druge vladikovine na daleč okoli, kjer začinjajo posnemati Vaše nazore in stopati v Vaše stopinje.

Qui laborant in doctrina. Prijatelj šolstva že v mladih letih, ste prišli v starejši dobi po božji previdnosti takó rekoč v nerazvezljivo zvezo z višim šolstvom; šest let ste bili prisednik c. kr. deželnega šolsk. sveta v Gradcu, 10 let ste bili ravnatelj bogoslovnega semenišča in od leta 1872 sem, tedaj že 20 let ste ravnatelj bogoslovskih šol, ter se more reči, da je menda polovica našega sedaj živečega duhovništva vživala Vašega vodstva na stezi pripravljanja za duhovski stan.

Igitur qui bene praesunt presbyteri, duplici honore digni habeantur. Zares; tako dolgoletno izredno delovanje »in verbo et in doctrina« je zaslužilo čast in priznanje in ga je tudi našlo.

Prvo čast so Vam podelili svetli cesar, ki so leta 1887 ukazali, Vam na prsa pripeti zlati križ vitezev železne krone III. vrste. — Drugo čast so Vam izkazali sveti Oče Leon XIII. leta 1891, katerih naj nam Bog še dolgo ohrani! Ko so jim namreč naš sedanji mil. knez in škof s poročili o Vašem izgladnem delovanju »in verbo et in doctrina«, imenovali so Vas sv. Oče blagovoljno in povzdignili za apostolskega protonotarja ad instar participantium; prelatura, ki je kakor vemo, ena izmed najvišjih prelatur v hierarhiškem redu katoliške cerkve in se posebno lepo strinja z Vašim zgodovinskim pisateljevanjem. — Tretjo in največjo čast Vam izkazuje pa Bog sam, dokler Vam je milost podelil, da obhajate danes še pri dosti dobrem zdravju petdeseto obletnico svojega mašniškega posvečenja ter bote v

kratkem služiti zamogli zahvalno daritev zlate maše, katera milost je dana le redko kateremu mašniku.

In temu tretjemu počesčenju zlate maše, ki od Boga prihaja, pridružujemo se mi tukaj zbrani ter Vam z vso vdanostjo poklanjamo darove in spomine, kakor zaupamo, zlati maši pristojne. Misel to, ki jo je že davno v srcu gojil stolni kapitol, so kakor dovršeni predlog v javnosti prvi izprožili, tudi izpeljavo prevzemi, tukaj pričujoči prečastni Ptujski proš in na njih poziv je odmevalo med duhovniki veselo pritrjevanje vsepovsodi od Drave do Save.

Prečastni Monsignore, apostolski protonotar in stolni dekan! Poklanjam Vam tedaj tukaj najprvo v imenu duhovništva cele vladikovine zlati naprsni križ in zlati prstan, naj Vas pri zlati maši križ in prstan diči pred božjim oltarjem, Bogu na čast in nam na veselje. — Poklanjam Vam nadalje še posebej v imenu stolnega kapitola cerkveni molitvenik, naš ljubljeni brevir, v veliki obliki, kakor sodi za oslabiljene oči in za stare dni, da v njem berete in iz njega molite še mnogo mnogih zdravih in veselih dnij! In tukaj vidite v Vašo proslavo razstavljen nov dragoceni in popolni pontifikalni ornat, ki ostane se ve, da lastnina stolnega kapitola; ali imel bode za dolgo vrsto bodočih let lepi zgodovinski pomen, da ste bili namreč Vi prvi, ki ste ga nosili in na praznik Marijinega vnebovzeta leta 1892 z njim okinčani služili zlato mašo. Zlato mašo, čije milosti naj zlatijo vse Vaše bodoče dni, kakor nebo zlati najlepša večerna zarja! — Zlato mašo, ki naj jo angeli nesejo v nebesa in položijo v roke Marijine, Marija pa pred obličje Boga Najvišjega!

V to ime Vam čestitamo in združeni kličemo: Zlatomašnik preljubljeni, Bog Vas ohrani, Bog Vas živi!

Smešnica. V veseli družbi toži nek besedljivi gospod, da izgubiva čedalje več lasij z glave. »Oj«, reče na to nekdo iz družbe, »oj nič zato, saj jih imate dovolje na zobeh«.

Razne stvari.

(Cesarjev rojstni dan.) V stolni cerkvi v Mariboru so služili dnes ob 9. uri milostljivi knez in škof dr. Mihael Napotnik slovesno sv. mašo za blagor Njih veličanstva cesarja Franca Jožefa I. Navzoči so bili drž. in mestni uradniki, častniki, ravnatelj in več učiteljev srednjih šol in mnogo število pobožnega ljudstva. Ob enih popoldne pa je bil slovesen obed pri milostljivem knezoškofu.

(Slovensko društvo) obhaja občni zbor v nedeljo, dne 21. avgusta ob 1/4. uri popoldne v Celjski čitalnici. Vspored: Poročilo društveno, poročanje o državnem in deželnem zboru, o položnji naše slovenske politike, resolucije zoper izmišljeno zatirovanje Nemcev po Slovincih in zoper narodni prepir na Kranjskem, volitev predsednika in odbora, poljubni nasveti. K obilni vdeležitvi vabi Predsedništvo.

(Bralno društvo) pri sv. Juriju ob Ščavnici priredi v nedeljo 21. avg. 1892 v šolskih prostorih veselico s sledečim vsprejemom: 1. »Triglav«, F. S. Vilhar. 2. Pozdrav. 3. »Urno naprej« koračnica, sviranje z lokom. 4. Slavnostni govor. 5. »Naša zvezda«, L. Hudovernik. 6. Deklamacija. 7. »Materino žalovanje« narodna pesen. 8. »Dobro jutro« šaloigra v 2 dejanjih, med igro sviranje z lokom. 9. »Slovo od doma«. 10. Slučajnosti. 11. Prosta zabava v narodni gostilni. Začetek ob 1/4. Vstopnica 10 novičev. Preplačila se hvaležno vsprejmo. K obilni vdeležitvi vabi odbor.

(Duhovske vaje) za našo č. duhovščino bodo letos na Slatini in sicer od dne 26. do dne 30. sept.

(Preskušnja) gg. kaplanov za župnijske službe vršé se od dne 13. do dne 15. septembra v pisarni kn. šk. palače v Mariboru.

(»Beseda«.) »Bralno društvo« v Kapeli pri Radgoni priredi v nedeljo 28. avgusta v svoji bralni sobi »besedo« in sicer s sledečim vsprejemom: Pozdrav. Hr. Volarič: Slovenski svet, ti si krasan! Deklamacija. A. Razinger: Za gore solnce mi zahaja. Kratek obris slovenske zgodovine s posebnim ozirom na kulturo starih Slovencev. G. Rihar: Savica. Deklamacija. Narodna: Materino žalovanje. Slučajnosti. A. Nedved: Mili kraj. Začetek je ob tretji uri popoldne. K obilnej vdeležbi najvljudnejše vabi odbor.

(Slov. pevsko društvo v Ptuj.) V velikem zborovanji, ki se je vršilo dne 14. avgusta v Šoštanj, izvolili so si društveni člani ta-le odbor: Č. o. Konrad Stazinski je predsednik in g. Miha Lešnik, podpredsednik; v odboru pa so notranji gg.: dr. Brumen, Franc Copf, Fr. Čeh, J. Sedlaček in Fr. Lovrec, vunanji pa gg.: dr. Jurtela v Šmarijah, profesor Orožen v Ljubljani, dr. Hraševc v Celji in dr. Bezjak v Mariboru.

(Častno občanstvo.) Občina v Lembahu pri Mariboru je dne 11. avgusta imenovala g. Janeza Pahernik, veleposestnika in lesotržca v Vuhredu, zavoljo njegovih posebnih zaslug za občino in župnijo, za častnega občana.

(Pruske denarje) imamo tudi po slov. deželah, kajti iz Berolina je poslal tamošnji nemški šulverein v podporo nemških (?) šol 1246 mark; teh je ostalo pri nas 150, ostale pa so vandrale na Kranjsko.

(Vojaške vaje.) V nedeljo so se odpeljali c. kr. domobranski bataljoni iz Gradea, Maribora in Celja v Postojino na Kranjskem. Tam se vršijo za-nje vojaške vaje in bodo one tje do 7. septembra.

(Na Bizeljsko) pojde iz začetka septembra več vinorejcev iz Mariboru in okolice, da si pregledajo tamošnje nove gorice, v katerih stojijo samo ameriški trsi. Kakor slišimo, sprožil je to misel c. kr. okr. glavar v Mariboru, g. Fr. Kankovsky ter skrbi tudi za znižanje voznjine na južni železnici.

(Posojilnica) v Gornji Radgoni je imela v prvem polletju svojega obstanka 26.724 fl. 69 kr. prometa. Zadržnikov je bilo 83 z 830 fl. deležev; hranilnih vlog je za 12.458 fl. 10 kr. ter za 9437 fl. posojil.

(Zločin.) V noči na 6. avgusta so vlomili tatje v klet Martinā Kodela, krčmarja v Kazasah pri Pletrčevah ter so iz kleti prilomastili v spalnico zakonskih Kodela. Nju so sicer napadli s sekiro, vendar pa so ubežali, ne da bi ju ubili, ker so sosedje slišali upitje napadencev ter jima prišli na pomoč.

(Slov. uradovanje.) Naše »nemške« liste je jako vznemirila novica, da se uraduje v okr. zastopu v Šmarijah in poslej tudi v trškem slovenski. Mi pa želimo, naj dobita le-ta zastopa še prav obilo posnemovalcev!

(Lotrija.) V lotrijskih nabiralnicah nabere se vsako leto po naši državi nad 22 milj. goldinarjev, v njih pa se izplača dobitkov za 12 milj. ter ostane torej državi celih 10 milijonov — »žuljavih grošev«.

(Umrl) je dne 11. avgusta č. g. J. Al. Simonič, duhovnik v pokoji na Kapeli, v 79. letu svoje dobe. Rajnik je bil velik dobrotnik cerkev, posebno v svoji domači župniji pri Svetinjah. Naj počiva v miru!

(Poboji) med ponočnjaki so še vedno tudi pri nas v navadi. Tako so v Hočah v noči od sobote na nedeljo fantje tovariša s »planko« ubili in v naslednji noči je ponočnjak v Brezulah svojega tovariša zabodel z nožem v trebuh, da je drugo jutro izdihnil svojo dušo v deželni bolnišnici v Mariboru.

(Najdba.) Krasen granit, dragoceni kamen, našla sta brata gg. Alojz in Vojteh Walland na svojem, nekdanjem Cezlakovem posestvu, eno uro nad Oplotnico v Kebejski fari in imata tam že nad 20 delavcev in sta jih namenjena v kratkem najeti čez 100. S tem bo Oplotnica in Čadramska župnija veliko pridobila pa tudi društvo za pozidanje nove farne cerkve v Čadramu upa vsaj po ceni potrebni kamen dobiti.

(»Legar«.) V občini Dragovič, župnije Sv. Lovrenca v slov. gor., je vzbolelo več ljudi za »legarjem«, 10 oseb pri treh hišah, in se je že vse storilo, da se nevarna bolezen ne razširi po občini.

(Umor.) V Dražencah na Dravskem polju našli so ljudje v soboto jutro pijanca Fr. Pišca za grmom mrtvega. Poleg njega je ležalo krvavo oje. Morilca še iščejo e. kr. žandarji, doslej pa brez uspeha.

(Če. gg. novomašniki) nastavijo se za kaplane tako-le: Ivan Dobršek pri Sv. Frančišku v Stražah, Janez Horjak pri Sv. Martinu tik Slov. Gradca, Jakob Kranje

v Zibiki, Anton Lanjšič na Kalobji, Franc Lom pri Sv. Rupertu nad Laškim, Jožef Mihalič pri Mariji Devici na Velki, Anton Podvinski v Sevnici, Fridrik Repolusk (Golob) v Lučah; Anton Šebat v Vitani, Matija Valpotič pri Sv. Petru v Gornji Radgoni in Jožef Weixel pri Sv. Križu na Murskem polju.

(Duhovniške spremembe.) Č. g. M. Gabere, kaplan pri Sv. Križu na Murskem polju, je postal provizor v Vojniku; č. g. Jože Kostanjevec, kaplan v Dobovi, pride za kaplana k Sv. Marjeti ob Pesnici in č. g. Ivan Pavlič, kaplan v Sevnici, na Hajdinjo. Na novo stopijo v službo če. gg. duhovniki na dopustu Franc Koepek za kaplana pri Sv. Štefanu pri Žusmu, Ivan Zadravec pri Sv. Jakobu v Galiciji in Janez Sušnik na Dobovi.

Loterijske številke.

Gradec 13. avgusta 1892: 27, 16, 2, 79, 33
Dunaj » » 40, 58, 39, 50, 4

Na prodaj so dobre orglje,

ki bi jako sodile ali v manjšo župnijsko cerkev ali pa v katero podružnico. — Več povê uredništvu „Slov. Gosp.“ 1-3

V najem vzeti želi nekdo štacuno ali hišo za trgovino v sposobnem kraju. Ponudbe naj blagovôlji se poslati uredništvu „Slov. Gospodarja.“ 1-2

Harmonična zvonila

z jarmi vred proti poroštvu, da so dobro vglasbena in iz najfiniše robe.

Zvončke za na steno, zvončke za službo v cerkvi, za 3, 4, 5 glasov po 6, 8, 10 gld. eden. Dalje:

Cerkvene svetilnike

lustre, svetilnice, svetilnike za na steno, kanonablice, masivne iz zmesi zlata podobne po izvrstno okusnih modelih lite, ki se krasno svetijo, kakor bi zlate bile, in so trpežne za več, kakor 100 let, solidno delane in jih, po nizkej ceni priporočuje

Albert Samassa,

strojevec k. dvorni zvonar in fabrikant in gasilnega orodja

v Ljubljani.

Podrobne cenilnike dopošilja brezplačno in franko. 7

Tovarna 12-15

J. Weipert & sin v Stockeravi

priporoča vsakovrstne lastne gospodarske najboljše in novejšje stroje, kakor vitla, mlatilnice, rezalnice za sadje, stiskalnice, mline in vse rezervne dele itd. po celo nizki ceni. Placilo na obroke. Potovalnih agentov ne pošiljamo in zavolj priročnosti je naša vzgledna zaloga pri gospodu **F. Pišku** v Hotinji vesi (bei Kranichsfeld.) Stroji se posljejo franko in 14 dni na poskušnjo. Ceniki zastoj.

Razglas.

Podpisani krajni šolski svet ima potom zniževalne dražbe oddati na 9400 gold. proračunjeno gradbo novega dvorazrednega šolskega poslopja v Račah.

Dražba se razpisuje na dan **21. avgusta** t. l. (v nedeljo) ob 3. uri popoldan in se vrši pri podpisnem načelniku stavbinskega odbora v Račah (tik železniške postaje), pri katerem so tudi obrisi, predvarek in stavbni pogoji na ogled.

Pismene ponudbe je poslati najpozneje do **20. t. m.** opremljene s 5% vložnino (Vadium) in zapečatane krajnemu šolsk. svetu v Račah (Kranichsfeld).

Krajni šolski svet v Račah, 12. avgusta 1892.

Anton Frangeš,
predsednik.

Marko Grizold,
kraj. šol. ogleda in načelnik stavb. odbora. 1-3

Zahvala.

Vsem p. n. gospodom duhovnikom, ki ste me povodom moje petdesetletnice razveselili in počastili s svojimi častitkami in z darovi, izrekam zato tem potom svojo presrčno zahvalo in ob ednem prosim, da me ohranite v blagem spominu.

V Mariboru, dne 16. avgusta 1892.
lg. Orožen, stolni dekan.

Svoji k svojim!

Slavnemu občinstvu in v prvi vrsti visokočastiti duhovščini se usojam naznaniti, da se je podpisani naselil v koroških ulicah št. 20, kot pozlatar. Uljudno se priporočam za vse v mojo stroko spadajoča dela, katera bo odlikovala ne le finost in vestnost, temveč tudi nizka cena.

Alojzij Šket.

Specijalne tovarne za

SISALJKE TEHTNICE

vsake vrste.

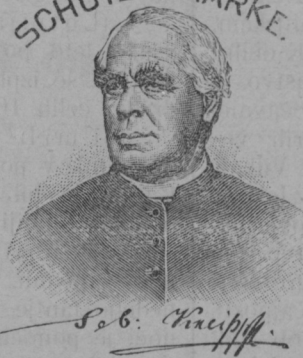
za vse svrhe.

žlebe v vsaki velikosti. 18-20

Commandit-Gesellschaft für Pumpen- und Maschinenfabrikation
W. GARVENS, Wien, I., Wallfischgasse Nr. 14.

Zapisniki brezplačno in franko.

SCHUTZ - MARKE.

Kdor hoče uživati **dobrote edino prave** — ne na pol sožgane in polne slaja, ki v ustih ostane

Kneipp-ove sladne kave

naj kupuje le blago v **rudelih** štirivoglatih zavitkih **bratov Ölz** z varnostnimi markami: **podoba in paniceo.**

Ako se jej primeša nekoliko 16-30

Ölz-ove kave,

katera je **najboljši in najizdatnejši** dostavek h' kavi, dobivas po **ceni rešilno kavo**, katera presega navadno bobovo kavo.

Bratje Ölz, Bregenz

od vlč. g. župnika Kneippa edino pooblaščen tovarna za sladno kavo na Avstrijsko-Ogerskem.